

Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru k „Návrhu nariadenia Rady, ktorým sa vytvára Komunitárna agentúra na kontrolu rybolovu a zároveň sa mení a dopĺňa nariadenie (EHS) č. 2847/93, ktorým sa zavádza kontrolný režim pre spoločnú rybársku politiku“

(COM(2004) 289 final – 2004/0108 (CNS))

(2005/C 157/09)

V súlade s článkom 37 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, dňa 14. mája 2004, Rada rozhodla požiadať Európsky hospodársky a sociálny výbor o konzultáciu k danej téme.

Odborná sekcia pre poľnohospodárstvo, rozvoj vidieka a životné prostredie, ktorá bola poverená prípravou konzultačných prác v tomto prípade, schválila svoje stanovisko dňa 16. novembra 2004. Spravodajcom bol pán **SARRO IPARRAGUIRRE**.

Na svojom 413. plenárnom zasadnutí, počas dní 15. a 16. decembra 2004 (zasadnutie z dňa 15. decembra 2004), Európsky hospodársky a sociálny výbor schválil predmetné stanovisko 138 hlasmi za, 3 hlasmi proti a 7 zdržaniami sa hlasovania.

1. Úvod

1.1 Dňa 1. januára 2003 vstúpila do platnosti reforma spoločnej rybárskej politiky (SRP), ktorej hlavným cieľom je ochrana a udržateľné využitie rybolovných zdrojov. Za týmto účelom sa stanovila séria noriem, ktoré musia byť povinne dodržiavané tak komunitárnym rybárskym sektorom ako aj členskými štátmi.

1.2 Nariadenie 2371/2002⁽¹⁾ vo svojej kapitole V upravuje komunitárny režim kontroly a dohľadu na rybolov, jasne vymedzuje kompetencie tak členských štátov ako Európskej komisie a zavádza mechanizmy spolupráce a koordinácie, ktoré sú potrebné medzi samotnými členskými štátmi a medzi týmito a Komisiou na uplatňovanie noriem SPR (*).

1.3 Európska komisia sa nazdáva, že uplatňovanie noriem SPR jednotlivými členskými štátmi si vyžaduje pevnú organizačnú štruktúru pre kontrolu a inšpekciu ako aj dostatočné kontrolné a inšpekčné prostriedky spolu s vhodnou stratégiou pre použitie týchto prostriedkov.

1.4 Týmto novým návrhom nariadenia⁽²⁾ má Európska komisia v úmysle založiť Komunitárnu agentúru pre kontrolu rybolovu (ďalej uvádzaná ako agentúra) ako špecializovaný technický orgán Spoločenstva, ktorý bude dozerať nad jednotným a účinným uplatňovaním normatívy spoločnej rybárskej politiky, operatívne koordinovať kontrolné a inšpekčné aktivity a dohliadať na spoluprácu medzi členskými štátmi.

1.5 Za týmto účelom Európska komisia navrhuje, aby agentúra koordinovala kontrolné a inšpekčné operácie Spoločenstva;

použitie národných kontrolných prostriedkov a spoločných prostriedkov členských štátov; aby pomáhala pri sprostredkovaní informácií o aktivitách rybolovu a kontrolných a inšpekčných aktivitách Komisii a tretím stranám; aby pomáhala členským štátom vykonávať úlohy a povinnosti v rámci SPR.

1.6 Okrem toho Komisia navrhuje, aby agentúra poskytovala členským štátom zmluvné platobné služby, pomáhala pri školení inšpektorov, pri spoločnom nadobúdaní kontrolného a inšpekčného vybavenia a koordinovala spoločné pilotné projekty kontroly a inšpekcie.

1.7 Návrh nariadenia stanovuje, že agentúra bude orgánom Spoločenstva s vlastnou právnou osobnosťou a personálom. Komisia navrhuje, aby agentúra mala správnu radu zloženú z jedného zástupcu z členských štátov, ktorých lode vykonávajú rybolovné aktivity živých morských zdrojov, zo štyroch zástupcov Komisie a štyroch zástupcov rybárskeho sektora menovaných Komisiou. Okrem toho sa počíta ešte aj s pozíciou výkonného riaditeľa.

1.8 Podľa Komisie bude agentúra financovaná pomocou príspevkov Spoločenstva, verejných príjmov za poskytovanie služieb členským štátom a príjmov z publikačnej činnosti, školiacich aktivít a iných služieb.

1.9 Na záver Komisia predpokladá, že agentúra začne svoju činnosť v roku 2006, s dotáciou 4,9 milióna eur a 38 zamestnancami prvý rok, 5,2 milióna eur a 49 zamestnancami od roku 2007. Sídlo bude mať v Španielsku.

⁽¹⁾ Nariadenie (ES) č. 2371/2002 Rady, z dňa 20. decembra 2002 o ochrane a udržateľnom využívaní rybolovných zdrojov v rámci spoločnej politiky rybolovu (ÚV L 358 z 31.12.2002)

(*) SPR – spoločná politika rybolovu

⁽²⁾ COM(2004) 289 final de 28.4.2004.

2. Všeobecné poznámky

2.1 Oznámenie Komisie Rade a Európskemu parlamentu v záujme jednotného a efektívneho uplatňovania SPR⁽¹⁾, predpokladá vypracovanie štúdie o možnosti koordinácie medzi členskými štátmi predtým, ako bude vytvorený komunitárny orgán pre kontrolu rybolovu (KOKR). Návrh nariadenia bol Komisiou predložený bez vypracovania spomínanej štúdie o možnosti koordinácie. EHSV ľutuje túto skutočnosť.

2.2 EHSV hodnotí pozitívne návrh vytvoriť agentúru zo strany Európskej komisie a zdieľa jej cieľ, t.j. dosiahnuť účinné uplatnenie SPR a jednotnosť v inšpekčných aktivitách a v kontrole nad dodržiavaním normatívy EU. EHSV si je vedomý potreby jednotne a účinne splňať normy SPE, za týmto účelom sa nazdáva, že je potrebné, aby ich sektor prijal a chápal. Aby toto bolo možné, daný sektor sa musí už do začiatku zúčastňovať na prijímaní rozhodnutí, počnúc vypracovávaním vedeckých stanovísk, na základe ktorých sa budú vypracovávať stratégie a opatrenia na ochranu zdrojov rybolovu. Preto sa EHSV nazdáva, že agentúra by sa mala taktiež zaoberať analýzou zlepšenia vedeckých stanovísk a podporiť účasť daného sektora na ich vypracovávaní. Tento posledný bod by sa mal začleniť do úloh, ktoré má agentúra vykonávať, a ktoré sú vymenované v článku 4 návrhu nariadenia.

2.3 Keďže táto agentúra bude prvým orgánom, ktorý sa bude exkluzívne venovať rybolovným aktivitám, výbor sa nazdáva, že návrh nariadenia by mal obsahovať možnosť rozšírenia jej kompetencií do budúcnosti.

2.4 V tomto zmysle sa EHSV nazdáva, že agentúra by mohla poskytovať technické a vedecké poradenstvo členským štátom a Komisii o účinnom uplatňovaní noriem SPR a o účinnosti a možnostiach kontroly a inšpekcií, ktoré sa navrhujú. Taktiež by mohla mať za úlohu podporovať školenia inšpektorov a špecializovaného kontrolného personálu tým, že sa vytvorí špeciálne školiace stredisko. Na koniec, agentúra môže prispieť k potrebnému úsiliu na harmonizáciu sankcií v jednotlivých členských štátoch.

2.5 Návrh nariadenia Rady stanovuje, že operatívna koordinácia agentúry bude pokrývať inšpekcie a kontrolu až po prvý bod predaja produktov z rybolovných aktivít na území členských štátov, komunitárnych vodách alebo mimo komunitárnych vôd komunitárnymi rybárskymi loďami. EHSV sa nazdáva, že oblasť výkonu operatívnej koordinácie agentúry by mala byť rozsiahlejšia. Na jednej strane by sa nemala zaoberať len kontrolou a inšpekciou iba po prvý bod predaja produktov rybolovu, ale mala by sa zaoberať celým potravinárskym

reťazcom; t.j. od kedy sa uskutoční výlov až po konečného spotrebiteľa. Na druhej strane by mala mať kompetencie koordinovať kontrolu rybárskych produktov, ktoré pochádzajú z rybárskych lodí registrovaných pod vlajkou tretích krajín, osobitne tých, ktoré vykonávajú nelegálne, nedeklarované alebo neregulované rybolov.

2.6 EHSV kladne hodnotí to, že agentúra môže asistovať tak Spoločenstvu ako aj členským štátom v ich vzťahoch s tretími krajinami a medzinárodnými organizáciami rybolovu. Taktiež môže poskytnúť svoju asistenciu spomínaným medzinárodným organizáciám, nakoľko má za cieľ pomáhať ochraňovať a trvalo udržateľne využívať zdroje pre rybolov v medzinárodných vodách alebo vodách tretích krajín. EHSV je toho názoru, že v tomto smere je potrebné zabezpečiť pre agentúru dostatočné rozpočtové prostriedky, aby mohla uskutočniť túto úlohu v záujme udržateľného rozvoja rybolovu.

2.7 EHSV zdieľa zámer vyjadrený v článku 6 návrhu nariadenia, na základe ktorého sa chce vytvoriť Komunitárne centrum na sledovanie rybolovných aktivít za účelom operatívnej koordinácie spoločných kontrolných a inšpekčných aktivít. Napriek tomu sa nazdáva, že návrh nariadenia by mal byť viac explicitný ohľadom funkcií tohto centra, aby sa vyhol prekryvaniu kompetencií členských štátov. Výbor považuje za nevyhnutné, aby agentúra dodržiavala po začatí svojej činnosti právne normy na ochranu dôvernosti informácií podľa článku 33 návrhu Rady.

2.8 Nástroj plánovania spoločného použitia prostriedkov, ktorý sa upravuje v kapitole III návrhu Komisie, je považovaný EHSV za základnú súčasť efektívneho, jednotného a vyrovnaného uplatňovania kontrolnej politiky jednotlivými členskými štátmi. EHSV považuje obsah, proces prijatia, výkon a vyhodnotenie plánov spoločného použitia prostriedkov za primeraný a zastáva názor, že členské štáty by mali pri ich vypracovávaní s agentúrou úzko spolupracovať.

2.9 Vypracovanie ročných hodnotení účinnosti každého z plánov spoločného použitia prostriedkov, ktoré je obsiahnuté v návrhu nariadenia, je pre výbor nevyhnutné z dôvodu kontroly dostatočného plnenia ochranných a kontrolných noriem jednotlivými flotilami.

2.10 EHSV súhlasí s návrhom vytvoriť informačnú sieť medzi Komisiou, agentúrou a kompetentnými orgánmi členských štátov, ale je toho názoru, že agentúra a samotná Komisia by mali byť osobitne ostrážité pri zachovaní dôvernosti obdržaných a zdieľaných údajov tak, ako sa vyžaduje od členských štátov v článku 17.2 návrhu nariadenia.

(1) COM(2003) 130 final de 21.3.2003.

2.11 Čo sa týka vnútornej štruktúry a fungovania agentúry, návrh nariadenia stanovuje, že táto bude orgánom Spoločenstva a že bude mať vlastnú právnu osobnosť. EHSV vyjadruje svoj plný súhlas s týmto upresnením, nakoľko agentúra musí byť orgán, ktorý má slúžiť celému Spoločenstvu a má pôsobiť s úplnou prehľadnosťou, bez vplyvu osobitných záujmov Komisie a členských krajín. V tomto smere výbor znepokojuje chýbajúce upresnenie spôsobu, akým bude agentúra zamestnávať úradníkov, ktorý ju budú tvoriť, či už budú vyslaní na vykonanie služobnej úlohy alebo dočasne zamestnaní, tak Komisiou ako aj členskými štátmi.

2.12 Bolo by vhodné uplatňovať na personál agentúry Štatút zamestnancov Európskych spoločenstiev, režim pre ostatných agentov Spoločenstiev a spoločne prijatých noriem inštitúcií Európskych spoločenstiev, aby boli jasne definované zmluvné a mimozmluvné povinnosti agentúry a jej personálu pri výkone svojich úloh. Na druhej strane výbor považuje za logické, aby bol Európsky súdny dvor kompetentný na rozhodovanie sporov, ktoré môžu vzniknúť dôsledkom zmlúv uzatvorených agentúrou a sporov za spôsobenie škody.

2.13 Základnou súčasťou štruktúry agentúry, ktorú nám Komisia predstavuje v článku 25, by mala byť správna rada, tak ako v každom verejnom alebo súkromnom podnikateľskom subjekte. EHSV sa pozerá so znepokojením na prílišnú závislosť správnej rady od Komisie, ktorá má desať hlasov oproti jednému hlasu, ktorý má každý členský štát, ktorého lode vykonávajú rybolovné aktivity živých morských zdrojov. Maximálne môžu mať členské štáty spoločne dvadsať hlasov, a preto bude pre Komisiu jednoduché presadiť svoje rozhodnutia. EHSV je toho názoru, že každý predstaviteľ Európskej komisie, tak ako ostatní, by mal mať len jeden hlas.

2.14 Komisia okrem toho navrhuje menovať štyroch predstaviteľov rybárskeho sektora, ktorí by tvorili súčasť správnej rady, ale ktorí by nemali hlasovacie právo. EHSV považuje Komisiu navrhovaný počet predstaviteľov rybárskeho sektora za nedostatočný. Ten by sa mal by rozšíriť aspoň na osem, pričom by sa malo výslovne stanoviť, že títo budú menovaní európskymi organizáciami zamestnávateľov a pracovníkov a že budú mať hlasovacie právo. EHSV zastáva názor, že návrh nariadenia by mal určiť minimálne kritériá, ktoré by mali spĺňať predstavitelia sektora, aby mohli byť členmi správnej rady. Okrem toho návrh nariadenia by mal stanoviť možnosť predstaviteľov sektora menovať náhradníkov v správnej rade.

2.15 Komisia navrhuje, aby schôdze správnej rady boli zvolávané jej predsedom a aby sa táto rada stretávala raz do roka na riadnom zasadnutí alebo keď to predseda bude považovať za vhodné či na žiadosť Komisie alebo jednej tretiny zastúpených členských štátov. EHSV sa nazdáva, že návrh by mal stanoviť túto možnosť aj pre tretinu členov správnej rady agentúry, nakoľko predstavitelia sektora môžu mať taktiež záujem na tom, aby sa zvolala schôdza správnej rady.

2.16 Návrh nariadenia stanovuje v odseku 4 článku 27 možnosť nepripustiť predstaviteľov rybárskeho sektora na zasadanie správnej rady vtedy, keď predmet rokovania bude dôverný alebo by mohlo prísť ku konfliktu záujmov. EHSV navrhuje, aby tento odstavec bol vypustený, nakoľko v praxi by to znamenalo značné obmedzenie účasti predstaviteľov rybárskeho sektora na schôdzach správnej rady.

2.17 Medzi funkciami, ktoré návrh nariadenia stanovuje pre správnu radu, je aj schválenie všeobecnej správy agentúry z predchádzajúceho roka a schválenie pracovného programu na nasledujúci rok s povinnosťou zaslať ho Európskemu parlamentu, Rade, Komisii, Účtovnému dvoru a členským štátom. V záujme väčšej transparentnosti a účasti rybárskeho sektora, EHSV navrhuje, aby taktiež existovala povinnosť zaslať ho Konzultačnému výboru pre rybolov a akvachov Európskej únie.

2.18 Článok 29 nariadenia vyžaduje, aby predstavitelia sektora, ktorí sú členmi správnej rady, zverejnili záujmové vyhlásenie, v ktorom prehlásia, že nemajú žiaden záväzok, ktorý by mohol ovplyvniť ich nezávislosť alebo aby zverejnili priame alebo nepriame záväzky, ktoré by mohli ovplyvniť ich nezávislosť. EHSV považuje toto ustanovenie za nekoherentné a nepotrebné, nakoľko ktorýkoľvek predstaviteľ sektora, ktorý v ňom aktívne pracuje a ktorý môže byť zvolený, bude mať priame záujmy alebo záväzky v rybolove, ktoré by mohli obmedzovať jeho nezávislosť. A v prípade uchovania tohto ustanovenia, povinnosť zverejniť predmetné záujmové vyhlásenie by sa mala vzťahovať aj na ostatných členov správnej rady.

2.19 EHSV je taktiež znepokojené veľkou rozhodovacou mocou, ktorú bude mať Komisia pri voľbe, stanovení štruktúry práce a odvolávaní výkonného riaditeľa. V tomto zmysle, článok 31 návrhu nariadenia by mal byť upravený tak, že na odvolanie výkonného riaditeľa na návrh Komisie tak ako aj na jeho menovanie, budú potrebné dve tretiny hlasov členov správnej rady. EHSV sa nazdáva, že trojica možných kandidátov na obsadenie postu výkonného riaditeľa by mala byť dopredu oznámená KVRP, aby tento mohol predložiť svoje nezáväzné stanovisko na jednotlivých kandidátov

2.20 Rozpočet agentúry musí byť aspoň počas prvých rokov od jej vzniku a na začiatku jej činnosti získavaný predovšetkým prostredníctvom príspevku Spoločenstva stanoveného v celkovom rozpočte Európskej únie. Druhé dva zdroje príjmov, teda platby za služby poskytované agentúrou členským štátom a platby za publikácie a školenia sa uskutočnia až po uplynutí určitej doby. Výbor verí, že počas obdobia prvých troch rokov existencie agentúry je vhodné dodržiavať určitú rozpočtovú pružnosť vzhľadom k tomu, že návrh Komisie môže byť v tejto súvislosti príliš restriktívny.

2.21 EHSV si želá vyjadriť svoju podporu systému realizácie a kontroly rozpočtu, ktorý je uvedený v návrhu nariadenia, a to najmä predbežnej kontrole ročného hospodárenia agentúry Účtovným dvorom, ako aj uplatňovania ustanovení nariadenia (ES) č. 1073/1999⁽¹⁾ pre boj proti podvodu, korupcii a inej nezákonnej činnosti. Je nesmierne dôležité, aby agentúra pristúpila na medziinštitucionálnu dohodu z 25. mája 1999 týkajúcu sa interných vyšetrení vykonávaných Európskym úradom proti podvodom (OLAF).

2.22 Prejednávaný návrh nariadenia mení nariadenie (EHS) č. 2847/93⁽²⁾, ktoré zriaďuje kontrolný režim aplikovateľný na spoločnú rybársku politiku, a nahrádza tak článok 34 (c), ktorý stanovuje, že doba trvania inšpekčných a kontrolných programov pre rybolov stanovená Komisiou nesmie prevyšovať dva roky a zodpovednosť za prijatie vhodných opatrení týkajúcich sa tak ľudských ako aj materiálnych zdrojov, leží na členských štátoch. Zmena uvedená v návrhu nariadenia predlžuje túto dobu na tri roky alebo na akúkoľvek dobu trvania stanovenú za týmto účelom v zodpovedajúcom pláne obnovy a stanovuje, že členské štáty zrealizujú kontrolné a inšpekčné programy na základe plánov spoločného použitia prostriedkov. EHSV schvaľuje túto zmenu.

2.23 Aby boli dodržané stanovené lehoty a v súlade s článkom 40 týkajúcim sa zahájenia činnosti agentúry, EHSV je toho názoru, že tento návrh nariadenia by mal vstúpiť do platnosti 1. januára 2005, aby agentúra mohla zahájiť činnosť od 1. januára 2006.

3. Záver

3.1 EHSV blahoželá Komisii k návrhu zriadiť agentúru pre kontrolu rybolovu. Vyzýva ju, aby agentúre pridelená dostatočný rozpočet pre dosiahnutie jej cieľov, navrhuje možnosť rozšírenia jej právomocí a žiada ju o dodržanie termínov stanovených v návrhu nariadenia.

3.2. EHSV taktiež žiada Európskou komisiu, aby brala do úvahy odporúčania uvedené v predchádzajúcom stanovisku, predovšetkým:

3.2.1. Nariadenie by malo umožniť agentúre rozšíriť oblasť právomocí.

— Agentúra by sa mala tiež zaoberať otázkou zlepšenia vedeckých stanovísk a podporovať účasť sektoru pri ich vypracovávaní.

— Agentúra by mohla poskytovať technické a vedecké rady členským štátom a Komisii týkajúce sa účinnej aplikácie noriem spoločnej politiky, a to najmä efektívnosti uplatňovania navrhnutých kontrolných a inšpekčných opatrení.

— Agentúre by mohla byť pridelená úloha podporovať školenia inšpektorov a pracovníkov špecializovaných pre kontrolnú činnosť a vytvorenie špeciálneho školiaceho centra.

— Agentúra by mohla prispievať k harmonizácii sankcií v rôznych členských štátoch.

3.3. Oblasť uplatnenia operatívnej koordinácie agentúry by mala byť širšia. Bolo by vhodné, aby na jednej strane pokrývala inšpekciu a kontrolu, a to nielen po prvý bod predaja produktov rybolovu, ale tiež by sa mala zaoberať celým potravinárskym reťazcom, inými slovami od výlovu produktu až po konečného spotrebiteľa. Na druhej strane by bolo potrebné zaradiť medzi jej funkcie aj koordináciu kontroly rybárskych produktov pochádzajúcich z rybárskych lodí registrovaných pod vlajkou tretích krajín, osobitne tých, ktoré vykonávajú nezákonný, nedeklarovaný a neregulovaný rybolov.

3.4. Agentúra musí byť orgánom slúžiacim celému Spoločenstvu, ktorý jedná transparentne a nezávisle a nemôže byť ovplyvnený špecifickými záujmami Komisie ani členských štátov.

3.5. Správna rada by mala zaistiť vyvážené zastúpenie členských štátov, Európskej komisie a zástupcov sektoru.

3.6. Počet zástupcov sektoru v správnej rade navrhnutých Komisiou je veľmi nízky, a preto by ho bolo potrebné zvýšiť najmenej na 8 zástupcov a výslovne uviesť, že budú vymenovaní európskymi organizáciami zamestnávateľov a zamestnancov a že budú mať hlasovacie právo.

3.7. Agentúra by mala prísne dodržiavať pravidlá utajenia stanovené v článku 33 návrhu nariadenia.

3.8. Odstavec 4 článku 27 návrhu nariadenia by sa mal vyškrtnúť.

3.9. Vyhlásenie o záujmoch zástupcov sektoru uvedené v článku 29, nie je vhodné ani nevyhnutné. V prípade potreby sa bude toto vyhlásenie vyžadovať od všetkých členov správnej rady.

3.10. Na záver, nariadenie by malo podrobne popisovať úlohy Komunitárnej agentúry pre kontrolu rybolovu.

Brusel 15. decembra 2004

Predsedníčka

Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru

Anne-Marie SIGMUND

⁽¹⁾ ÚV. L 136 z 31.5. 1999.

⁽²⁾ ÚV. L 261 z 20.10. 1993.